

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 374.7(075.8)

**ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В КОНТЕКСТІ
ЇЇ ФОРМУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Василенко Л. С. магістрант, **Костиря І.В.**, кандидат

педагогічних наук (igormun22@gmail.com)

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Досвід науковців-педагогів вітчизняних закладів вищої освіти свідчить, що якість підготовки майбутніх фахівців визначається не тільки змістом, що їм викладають, а й значною мірою тим, хто викладає, й як викладає їм навчальний зміст. Велике значення має професійна компетентність викладача, різнобічність та глибина їх знань та умінь його належним чином подати. Але разом з тим, не менша увага привертається поведінці викладача, його манерам, одягу, характеру спілкування, ерудиції та світоглядній позиції, моральнісним принципам і переконанням, ставленню викладача до здобувачів освіти та до своєї діяльності, - рівню його загальної та педагогічної культури.

Сама освіта в контексті духовного життя сучасного суспільства і є специфічним феноменом культури. Одним з головних завдань освіти є формування і розвиток загальної і професійної культури молодого покоління, передача йому всього надбання матеріальної і духовної спадщини людства.

Важливий культурний сенс освіти полягає в тому, що саме освіта найбільшою мірою формує культуру мислення людини, яка є свідченням її соціалізації, характеристикою рівня оволодіння нею в процесі практичної та духовної діяльності нормами співіснування, взаємодії і спілкування з іншими людьми, оволодіння засобами, способами, правилами розумових дій, що вироблено людством і зафіксовано у логіці й етиці. Саме культура мислення виводить людину на новий, вищий рівень індивідуального і суспільного її буття. Славетний український педагог І. Зязюн, підкреслюючи універсальність та інтегративність культури в освітньому просторі як феномену, що інтегрує досягнення суспільства на сучасному рівні його розвитку, визначав її базові функції у таких цілеспрямованнях:

1) Перетворювальна функція: перебуваючи у культурному просторі, особистість не лише пізнає себе, але й розвиває власне розуміння світу і підвищує рівень своєї соціалізації, оскільки пізнання та перетворення оточуючої дійсності є фундаментальною людиною потребою.

2) Інформаційна функція: забезпечуючи спадковість різних рівнів історичного поступу, культура виявляється у закріпленні результатів соціокультурної діяльності, нагромадженні, зберіганні і систематизації інформації.

3) Когнітивна функція: зумовлює потреби людини в теоретичних і практичних формах пізнання, пов'язаних з його об'єктивними інтенціями; переломлюючись крізь призму свідомості, створюючи власну, суб'єктивовану картину світу, й формуючи нове знання,

4) Комунікативна функція: конкретні правила та способи ефективного спілкування визначаються варіативністю процесу обміну інформацією між людьми з допомогою сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій.

5) Нормативна функція: необхідність підтримки рівня соціальної взаємодії актуалізує проблему збалансованого, упорядкованого стану системи, приведеної у відповідність із суспільними потребами та інтересами різних соціальних груп та індивідів.

6) Знакова функція: вербальні і невербальні системи образів, що утвердилися в середовищі спілкування.

7) Аксіологічна функція: утворення ієрархії цінностей, системна трансформація якої визначає зміщення духовно-моральних, морально-етичних характеристик соціальної групи стосовно загальнолюдської аксіологічної шкали [1, с. 231-232].

Зазначимо, що головним джерелом культури виступають діяльність людини та її специфічні потреби як у самовираженні, так й у пізнанні світу. І. Зязюн *пов'язував розвиток педагогічної культури викладача* з «роботою над собою, розвитком особистих задатків, удосконаленням психотехніки, мовлення, невербальної поведінки, необхідних для конструювання та організації продуктивного педагогічного діалогу» [2, с. 6].

Професійна культура педагога є достатньо складним, системним поняттям, і тому йому важко дати формальне визначення через його багатоаспектність, багатофункціональність і наявність його багаточисленних функцій, завдань і проявів. До того ж, власне саму педагогічну культуру слід розуміти як живу справу, як процес повсякденної педагогічної творчості, поєднання глибокого знання з експромтом. Все це характеризується плідною співпрацею педагога зі здобувачами освіти, яка дає всім учасникам освітнього процесу справжню радість і глибоке задоволення завдяки цікавому і плідному спілкуванню, взаємодії та духовному й культурному взаємозбагаченню.

Отже, професійну культуру майбутніх педагогів слід розглядати як складову їх загальної культури. Її зміст відображається не тільки змістом знань, умінь і професійних педагогічних навичок, життєвим і професійним досвідом педагогів, а й вмінням подати і передати свої знання здобувачам освіти, для формування у них належного їх засвоєння і розуміння їх самоцінності як певної частини знань про зовнішній світ та своє місце в ньому.

Перелік посилань

1. Зязюн І. А. Універсальність та інтерактивність культури в освітньому просторі інформаційного суспільства. *Ставропігійські філософські студії. ULTIMA RATIO* : присвячується 555-річчю першої писемної згадки про Львівське Братство та його школи; Ун-т «Львівський Ставропігійон». Ін-т мистецтв нац. пед. ун-ту імені Михайла Драгоманова. Львів, 2009. С. 230–244.

2. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : Вища шк., 2004. 422 с.